

Täysistunto

Torstai 19.1.2023 klo 16.00—18.55

5. Lakialoite laiksi työterveyshuoltolain 12 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 73/2022 vp Matti Semi vas ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa 30 minuuttia. — Keskustelu, edustaja Semi.

Keskustelu

17.34 **Matti Semi vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tuosta äskeisestä, kun venytitte sitä aikaa sen verran, että kaikki saivat puhua, ei tarvinnut odottaa.

Lakialoite laiksi työterveyshuoltolain 12 §:n muuttamisesta:

Aloitteen pääasiallinen sisältö on se, että aloitteessa esitetään, että työterveyshuoltolaikiin lisätään säännös työhöntulotarkastuksen eli työsuhteen alkaessa suoritettavan terveystarkastuksen soveltamisesta kaikkiin työntekijöihin. Työhöntulotarkastus kattaisi lain nojalla kaikki työntekijät työn luonteesta, vaarallisuudesta tai kestosta tai työntekijän ominaisuuksista riippumatta.

Tällä hetkellä työterveyshuoltolain mukaan työnantajalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää työterveyshuolto kaikille työntekijöilleen työsuhteen muodosta ja kestosta riippumatta. Työterveyshuoltoon liittyvät lakisääteiset palvelut riippuvat kuitenkin työn luonteesta. Työterveyshuolto tulee järjestää lain 4 §:n mukaan aina siinä laajuudessa kuin työ ja olosuhteet vaativat. Työn aloittamista koskeva terveystarkastus tulee suorittaa vain tietyissä työtehtävissä, ja ne on lueteltu tässä aloitteessa.

Sitten perusteluina:

Kattava ja kaikkien työntekijöitten saatavilla oleva työterveyshuolto on olennainen tekijä työkyvyn ylläpidossa ja erilaisten sairauksien ennaltaehkäisyssä. Onkin tärkeää, että työterveyden painopiste on ennaltaehkäisevässä työterveyshuollossa sen sijaan, että hoidetaan jo ilmenneitä ongelmia. Työterveyshuollolla on kuitenkin paljon erityisosaamista myös silloin, kun työntekijä ja hänen esihenkilönsä tarvitsevat tukea erilaisten työkykyongelmien ratkaisemisessa. Tällaisia voivat olla esimerkiksi työssäjaksamiseen liittyvät ongelmat tai päihde- ja mielenterveysongelmat. Työterveyshuolto on siis olennainen tekijä myös työllisyysasteen nostamisessa ja ylläpidossa, sillä hyvin toimiva työterveyshuolto tuo lisää työkykyisiä päiviä ja pidentää työuria joka vaiheessa.

Työterveyshuolto osallistuu tällä hetkellä noin kahden miljoonan suomalaisen työterveyshuollon järjestämiseen. Työterveyshuolto tulee järjestää ja toteuttaa siinä laajuudessa, mitä tarpeita aiheutuu työstä, työjärjestelyistä, henkilöstöstä, työpaikan olosuhteista ja nii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 152/2022 vp

den muutoksista. Työhöntulotarkastus kuuluu vain työnantajan vapaaehtoiisiin työterveys-huoltopalveluihin. Olisi kuitenkin kansanterveydellisesti hyödyllistä, että jokainen uusissa tehtävissä aloittava työntekijä pääsisi työhöntulotarkastuksen piiriin. Laajentamalla työhöntulotarkastukset kaikkiin työtehtäviin voitaisiin samalla ennaltaehkäistä ja seuloa kansansairauksia, havaita terveysongelmia nykyistä aiemmassa vaiheessa sekä estää mahdollisuuksien mukaan työperäisten ammattitautien puhkeaminen.

Työterveyshuollon 12 §:ää muuttamalla jokainen uudessa työssä aloittanut ulotettaisiin työterveyshuollon piiriin. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää työhöntulotarkastusta koskeva yksityiskohtainen tarkennus. Tarkennus tulisi tähän 12 §:ään, ”Työterveyshuollon sisältö”. Kohtaan 2 kirjoitetaan alkuun: ”Työsuhteen alkaessa ja tarpeen vaatiessa jokaisen työntekijän työperäisten terveysvaarojen ja -haittojen, työntekijöiden terveyden-tilan sekä työ- ja toimintakyvyn selvittäminen, arviointi ja seuranta mukaan lukien työstä ja työympäristöstä aiheutuva erityinen sairastumisen vaara sekä edellä mainituista seikoista johtuvat terveystarkastukset ottaen huomioon työntekijän yksilölliset ominaisuudet”. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Reijonen.

17.38 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt käsittelyssä on työterveydenhuoltoon liittyvä lakialoite, ja työterveyshän on valtavan tärkeä asia, se, että se on ja toimii. Haluaisin nostaa kaksi semmoista käytännössä ammattiryhmää, jotka myös ovat monesti aika puutteellisesti työterveyshuollon piirissä, ja minun mielestäni ne ovat yksinyrittäjät ja omaishoitajat.

Voi olla, että yksinyrittäjänä ei välttämättä hirveästi ole rahaakaan laittaa siihen ja jäävät vähän huonommalle nämä työterveystarkastuskäynnit ja muut tällaiset. Tavallaan niitä sairauksia ei välttämättä äkkiä saada kiinni, ja se olisi aika hyvä, että ne saisi alkuvaiheessa kiinni ja niihin voitaisiin vaikuttaa. Toivon, että niihin tulee myös panostusta.

Ja myös nämä omaishoitajat. Aika harva omaishoitaja käytännössä työterveyttä — koska työtähän sekin on — käyttää, ja aika harvalla on siihen mahdollisuutta, ja kun ajaututaan omaishoittoon, ei välttämättä niitä tarkastuksia muita ole, ja jatkossakin se jaksaminen ja muu on hirveän tärkeää. Olisikin ihan hyvä, että omaishoitajatkin otettaisiin tällaisen työterveydenhuollon piiriin ihan kunnolla, mutta se tahtoo olla niin, että se on vähän huonoa ja että ei ihan ole mennyt näin. Mutta toivon kyllä, että myös näihin ryhmiin kiinnitetään huomiota, omaishoitajiin ja pienyrittäjiin, koska he ovat tosiaan tärkeitä ihmisiä meille kaikille, ja on tärkeätä, että heidänkin työterveyshuoltonsa toimisi. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hoskonen.

17.40 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Semin tekemä lakialoite on hyvä ja perusteltu. En tunne tätä työterveyshuoltoalaa juurikaan, toki olen siitä työsuhteiden aikana, koko elämäni aikana saanut nauttia. Se on äärimmäisen tärkeä asia ihmiselle, että pääsee työterveyshuollon piiriin, ja kun edustaja Semi nosti tämän ongelman esille, että välttämättä kaikki eivät pääse siihen työterveyshuollon piiriin esimerkiksi lyhyen työsuhteen takia, niin kyllä minun mielestäni tätä kannattaa harkita.

Uskon, että tämän lakialoitteen myötä tämä asia nousee keskusteluun, ja myös työterveyshuollon kanssa työkseen työtä tekevät ihmiset ja nimenomaan sosiaali- ja terveystoimi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 152/2022 vp

nisteriö tätä miettivät, miten tämä pitäisi tehdä, koska on äärimmäisen tärkeää, että se ihmisen työkuunto ja terveydentila tutkitaan silloin tällöin, koska se on hänen elämänsä kannalta kaikista tärkeintä, että nuoresta asti löytyy sitä tutkimushistoriaa. Se tukee sitten myöhemmän elämän ajan tapahtumia, mitä hän elämänsä aikana kokee, ja on helppo lääkärin katsoa tiedostoista, mikä on ihmisen oikea tilanne, kun hän tuntee sen hänen historiansa pitkältä ajalta katsottuaan tietokannoista.

Toivon, että tämä edustaja Semin aloite menestyy ja asia otetaan vakavasti, koska ihmisen terveys... Meillä puhutaan tällä hetkellä hyvin monia sanoja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisesta, ja nimenomaan työterveyshuolto on hyvin tärkeä osa sitä, koska jos ihmisellä ei ole työsuhdetta, hän menee tietenkin sinne terveyskeskukseen tai sairaalaan käymään, saamaan niitä palveluita, mutta työterveyshuollon kautta monesti pääsee, kun on töissä, paljon, paljon helpommin kuin jonottamalla terveyskeskukseen.

Tämä on tärkeä asia. Kiitoksia edustaja Semille hyvästä aloitteesta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.